

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 427/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милене Рашић, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ 69/23 од 21.04.2023. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 197/22 од 29.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 17.05.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ 69/23 од 21.04.2023. године, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 197/22 од 29.11.2022. године, тако што Врховни суд, на основу одредбе члана 422. тачка 2) ЗКП, према окривљеном АА, са личним подацима као у изреци првостепене пресуде,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

да је дана 22.08.2020. године око 20,10 часова у својој кући на адреси ..., а затим и испред куће способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, приватном тужиоцу упутио између осталог следеће речи : „ Ја нисам дрипац као ти! Ти си невоспитани дрипац, то си ми ти дао, ... ти матерна! ... ти матер! Марш у п...! Иди у ...! ... ти матерна! Марш маму ти ...! ... ти маму у ...!“ , чиме је увредио приватног тужиоца,

- чиме би извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Приватни тужилац се упућује да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 динара. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка о чијој висини ће бити донето посебно решење и да накнади трошкове приватном тужиоцу.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 197/22 од 29.11.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног а пресуда Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је Републички јавни тужилац због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев и преиначи побијане пресуде тако што ће одбити приватну кривичну тужбу приватног тужиоца из разлога предвиђених чланом 422. став 1. тачка 2) ЗКП, с'обзиром да се ради о пресуђеној ствари.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, је основан.

По налажењу Врховног суда основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву, иако нумерички не означава, указује да је доношењем правноснажних пресуда, којом је окривљени оглашени кривима због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, повређено начело „ne bis in idem“, из разлога јер се у конкретном случају ради о правноснажно пресуђеној ствари. Ово имајући у виду да је поводом истог животног догађаја, односно поводом истог поступања у истом временском и просторном оквиру и са истим учесницима, против окривљеног вођен прекршајни поступак због прекршаја из члана 9. став 1. Закона о јавном реду и миру, за који прекршај је окривљен оглашен одговорним и осуђен на новчану казну у износу од 20.000,00 динара.

Изнетим наводима захтева Републичког јавног тужиоца се, по налажењу Врховног суда, правноснажне пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер постоји околност – правноснажно пресуђена ствар, која трајно искључује кривично гоњење окривљених за наведена кривична дела.

Из списка предмета се утврђује да је правноснажном пресудом Прекршајног суда у Кикинди 2ПР број 1774/20 од 25.05.2021. године, окривљени АА оглашен одговорним да

је дана „... 22.08.2020. године око 20,20 часова у ... у улици ... испред кућног броја ... нарушавао јавни ред и мир на тај начин што је током вербалне расправе ББ рекао: „... ти мамицу, дрипац један! а затим пришао његовом возилу и из браве извадио кључеве које је потом однео са собом, чиме је учинио прекршај вређање из члана 9. став 1. Закона о јавном реду и миру.

Из описа радње кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, које окривљеним АА било стављено на терет у предметном кривичном поступку приватном кривичном тужбом приватног тужиоца ББ и чињеничног описа дела у изреци побијане првостепене пресуде којом је окривљени оглашен кривим за то дело, а која пресуда је потврђена другостепеном пресудом, произилази да се опис кривичних дела односи на истог окривљеног – АА и исти животни догађај који се одиграо у истом временском и просторном оквиру (дана 22.08.2020, око 20,10 - 20,20 часова у ..., у улици ...). Поред тога, у конкретном случају ради се и о истој радњи извршења окривљеног према истом лицу, имајући у виду да Врховни суд, не упуштајући се у оцену правилности и потпуности утврђеног чињеничног стања, налази да из списка предмета и разлога правноснажног решења Прекршајног суда у Кикинди 2ПР број 1774/20 од 25.05.2021. године произилази да је окривљени АА вређао ББ, говорећи му разне псовке.

Како чињенице у оба поступка (прекршајном и кривичном) вођена према окривљеном АА чине просторно, временско и садржајно нераскидиво јединство, околност да чињенични опис прекршаја у пресуди Прекршајног суда Кикинди 2ПР број 1774/20 од 25.05.2021 године не садржи све изговорене речи увреде, које је окривљени критичном приликом упутио оштећеном, у конкретном случају догађај у целини не чини суштински другачијим, већ је садржајно и циљно јединство радње окривљеног у овом случају оцењено као исти догађај поводом којег су вођена два одвојена поступка и то један покренут приватном тужбом приватног тужиоца ББ, а други по захтеву за покретање прекршајног поступка ПИ Кикинда број 1-257-360/20 од 10.09.2020. године.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописана је забрана поновног суђења у истој ствари, односно забрана гоњења лица за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Поред тога, правна сигурност у казненом праву гарантована је и Уставом Републике Србије који у члану 34. став 4. прописује да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Такође, и одредба члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописује да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело

због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009. године (број представке 14939/03) дефинитивно стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама *Марести против Хрватске* од 25.06.2009. године (број представке 55759/07), те *Муслија против Босне и Херцеговине* од 14.01.2014. године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Имајући у виду цитиране законске, уставне и конвенцијске одредбе, као и утврђене критеријуме и установљену праксу Европског суда за људска права, те чињеницу да радње окривљеног описане у изреци правноснажне пресуде Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године којом је окривљени оглашени кривим због кривичног дела из члана 170. став 1. Кривичног законика и радње прекршаја из члана 9. став 1. Закона о јавном реду и миру за које је прекршајни поступак против окривљеног правноснажно окончан пресудом којом је оглашен одговорним за учињени прекршај, представљају у бити чињенично један исти догађај, то је Врховни суд нашао да се у конкретном случају очигледно ради о правноснажно пресуђеној ствари, те да су нижестепени судови били дужни да, правилном применом закона, према окривљеном на основу члана 422. тачка 2) ЗКП, одбију оптужбу за кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Како првостепени и другостепени суд, супротно забрани гоњења и кажњавања за исто дело, то нису учинили, то је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повреда начела „*ne bis in idem*“ прописана чланом 4. ЗКП, а на шта се основано указује у захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

С обзиром на све наведено, Врховни суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, те отклонио наведену повреду закона преиначењем правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди К 416/21 од 06.05.2022. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 197/22 од 29.11.2022. године, тако што је према окривљеном АА на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбио оптужбу за кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика за која је правноснажно оглашени кривим, јер се у конкретном случају ради о ствари која је већ правноснажно пресуђена.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни суд је одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, док је на основу члана 258. став 3. ЗКП упутио приватног тужиоца да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Весна Зарић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Невенка Важић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић